ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN

Työjärjestyksen konsolidoitu versio

(2001/C 34/02)

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TYÖJÄRJESTYS

VAHVISTETTU 2.5.1991

(EYVL L 136, 30.5.1991; oikaisu EYVL L 317, 19.11.1991, s. 34)

muutoksineen

1) 15.9.1994 (EYVL L 249, 24.9.1994, s. 17)

2) 17.2.1995 (EYVL L 44, 28.2.1995, s. 64)

3) 6.7.1995 (EYVL L 172, 22.7.1995, s. 3)

4) 12.3.1997 (EYVL L 103, 19.4.1997, s. 6; oikaisu EYVL L 351, 23.12.1997, s. 72)

5) 17.5.1999 (EYVL L 135, 29.5.1999, s. 92)

6) 6.12.2000 (EYVL L 322, 19.12.2000, s. 4)

ALKUMÄÄRÄYKSET

1 artikla (2)

Tässä työjärjestyksessä tarkoitetaan:

– ’EY:n perustamissopimuksella’ Euroopan yhteisön perustamissopimusta;

– ’EY:n perussäännöllä’ pöytäkirjaa Euroopan yhteisön tuomioistuimen perussäännöstä;

– ’EHTY:n perustamissopimuksella’ Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta;

– ’EHTY:n perussäännöllä’ pöytäkirjaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä;

– ’Euratomin perustamissopimuksella’ Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimusta;

– ’Euratomin perussäännöllä’ pöytäkirjaa Euroopan atomienergiayhteisön tuomioistuimen perussäännöstä;

– ’ETA-sopimuksella’ sopimusta Euroopan talousalueesta;

– ’Toimielimillä’ Euroopan yhteisöjen toimielimiä sekä perustamissopimuksilla tai niiden täytäntöönpanemiseksi annetuilla säädöksillä perustettuja laitoksia, jotka voivat olla asianosaisina yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa;

– ’EFTA:n valvontaviranomaisella’ ETA-sopimuksella perustettua valvontaviranomaista.

I OSASTO

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO

1 luku

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI JA JÄSENET

2 artikla

1. Jokainen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsen toimii pääsääntöisesti tuomarina.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenistä käytetään jäljempänä nimitystä ’tuomari’.

2. Jokainen tuomari, lukuun ottamatta presidenttiä, voi tietyssä asiassa toimia julkisasiamiehenä 17Ä19 artiklassa määrätyin edellytyksin.

Tämän työjärjestyksen viittauksia julkisasiamieheen sovelletaan vain tapauksiin, joissa joku tuomareista on nimetty julkisasiamieheksi.

3 artikla

Tuomarin toimikausi alkaa nimityskirjassa määrättynä päivänä. Jos nimityskirjassa ei ole määräystä tästä päivästä, toimikausi alkaa sinä päivänä, jona nimityskirja on päivätty.

4 artikla

1. Ennen tehtäväänsä ryhtymistä kukin tuomari vannoo Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa seuraavan valan:

”Minä vannon, että suoritan tehtäväni puolueettomasti ja tunnollisesti; minä vannon, etten ilmaise kenellekään mitään tuomioistuimen neuvotteluista.”

2. Heti valan vannottuaan kukin tuomari allekirjoittaa juhlallisen vakuutuksen, jonka mukaan hän toimikautensa aikana ja sen päätyttyä kunnioittaa tehtävästään johtuvia velvollisuuksia ja varsinkin osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun hänelle toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja.

5 artikla (6)

Kun yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään päättämään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kuulemisen jälkeen, täyttääkö tuomari enää tehtävänsä edellyttämät vaatimukset tai siitä johtuvat velvollisuudet, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti pyytää asianomaista tuomaria esittämään lausuntonsa suljetuin ovin pidettävässä istunnossa; kirjaaja ei ole läsnä tässä kuulemisessa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lausunto perustellaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomareiden enemmistön on kannatettava lausuntoa, jonka mukaan tuomari ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia. Tässä tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimelle ilmoitetaan tuomarien äänten jakautumisesta.

Äänestys on salainen. Tuomari, jota asia koskee, ei saa osallistua asian ratkaisemiseen.

6 artikla

Lukuun ottamatta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidenttiä ja jaostojen puheenjohtajia, tuomareiden arvojärjestys määräytyy heidän virkaikänsä mukaan.

Jos usean henkilön virkaiät ovat yhtä pitkät, arvojärjestys määräytyy iän mukaan.

Uudelleen nimitettävät tuomarit säilyttävät aikaisemman paikkansa arvojärjestyksessä.

7 artikla (2) (6)

1. Tuomarit valitsevat keskuudestaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan heti EY:n perustamissopimuksen 225 artiklassa, EHTY:n perustamissopimuksen 32 d artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 140 a artiklassa tarkoitetun tuomareiden osittaisen vaihtumisen jälkeen.

2. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin tehtävä päättyy kesken hänen toimikautensa, jäljellä olevaksi toimikaudeksi presidentiksi nimitetään toinen tuomari.

3. Tässä artiklassa tarkoitetut vaalit toimitetaan salaisella äänestyksellä. Valituksi tulee ehdottoman ääntenenemmistön saanut tuomari. Jos kukaan tuomareista ei saa ehdotonta ääntenenemmistöä, pidetään toinen äänestyskierros, jolloin valituksi tulee siinä eniten ääniä saanut tuomari. Jos kaksi tai useampi tuomareista saa yhtä monta ääntä, valituksi tulee iältään vanhin tuomari.

8 artikla

Presidentti johtaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lainkäyttöä ja hallintoa; hän toimii puheenjohtajana istunnoissa ja neuvotteluissa.

9 artikla

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on poissa tai estynyt taikka jos presidentin toimi on avoinna, presidentin tehtäviä hoitaa yksi jaoston puheenjohtajista tämän työjärjestyksen 6 artiklassa määrätyn järjestyksen mukaan.

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ja jaostojen puheenjohtajat ovat samanaikaisesti estyneet taikka heidän toimensa ovat yhtäaikaa avoinna, presidentin tehtäviä hoitaa yksi muista tuomareista tämän työjärjestyksen 6 artiklassa määrätyn järjestyksen mukaan.

2 luku

JAOSTOJEN PERUSTAMINEN JA ESITTELEVIEN TUOMAREIDEN JA JULKISASIAMIESTEN NIMEÄMINEN

10 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perustaa keskuudestaan kolmen tai viiden tuomarin jaostoja ja päättää tuomareiden jakautumisesta jaostoihin.

2. Jaostojen kokoonpano julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

11 artikla (5)

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäviksi saatetut asiat ratkaistaan 10 artiklan mukaisesti muodostetuissa jaostoissa.

Asiat voidaan ratkaista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa 14, 51, 106, 118, 124, 127 ja 129 artiklassa määrätyin edellytyksin.

Asia voidaan ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa, jos se on siirretty yhden tuomarin ratkaistavaksi 14 ja 51 artiklassa määrätyin edellytyksin tai jos se on annettu hänen ratkaistavakseen 124 artiklan, 127 artiklan 1 kohdan tai 129 artiklan 2 kohdan nojalla.

2. Jaostoille annetuissa tai siirretyissä asioissa ilmaisulla 'yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin' tarkoitetaan kyseistä jaostoa. Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi siirrettyjen tai annettujen asioiden osalta ilmaisulla 'yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin' tarkoitetaan tässä työjärjestyksessä tätä tuomaria.

12 artikla (1)

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa perusteet, joiden mukaan asiat jaetaan jaostojen kesken.

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

13 artikla

1. Heti kun kanne oikeudenkäynnin aloittamiseksi on jätetty, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti siirtää asian jaostolle.

2. Jaoston puheenjohtaja ehdottaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentille esittelevän tuomarin nimeämistä jokaista jaostolle siirrettyä asiaa varten; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ratkaisee asian.

14 artikla (5)

1. Asia voidaan siirtää täysistuntoon tai jaostoon, jossa on eri lukumäärä tuomareita, jos se on perusteltua asian oikeudellisen vaikeaselkoisuuden tai asian merkityksen taikka erityisten olosuhteiden vuoksi.

2. Esittelevä tuomari voi ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa seuraavanlaiset kolmen tuomarin jaoston ratkaistavaksi annetut asiat, jos ne esille tulleiden oikeudellisten kysymysten tai tosiseikkoja koskevien kysymysten yksinkertaisuuden, asian vähämerkityksisyyden ja muiden erityisten olosuhteiden puuttumisen huomioon ottaen voidaan ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa ja jos ne on siirretty 51 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti:

a) EY:n perustamissopimuksen 236 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 152 artiklan nojalla vireille pannut asiat;

b) EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan neljännen kohdan, 232 artiklan kolmannen kohdan ja 235 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan toisen kohdan, 35 artiklan ja 40 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan sekä Euratomin perustamissopimuksen 146 artiklan neljännen kohdan, 148 artiklan kolmannen kohdan ja 151 artiklan nojalla vireille pannut asiat, joihin liittyy pelkästään sellaisia kysymyksiä, jotka on jo vakiintuneessa oikeuskäytännössä ratkaistu, tai jotka kuuluvat sisällöltään samanlaisten asioiden sarjaan, josta yksi on jo ratkaistu lainvoimaisesti;

c) EY:n perustamissopimuksen 238 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 42 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 153 artiklan nojalla vireille pannut asiat.

Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi ei voida siirtää

a) asioita, joihin liittyy yleistä merkitystä omaavan toimenpiteen lainmukaisuutta koskevia kysymyksiä;

b) asioita, jotka koskevat:

– kilpailusääntöjen ja yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen soveltamista,

– valtion tukea koskevien sääntöjen soveltamista,

– kauppaa suojaavia toimenpiteitä koskevien sääntöjen soveltamista tai

– maatalouden yhteistä markkinajärjestelyä koskevien sääntöjen soveltamista, lukuun ottamatta asioita, jotka kuuluvat sisällöltään samanlaisten asioiden sarjaan, josta yksi on jo ratkaistu lainvoimaisesti;

c) 130 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asioita.

Asiaa yhden tuomarin kokoonpanossa käsittelevä tuomari siirtää asian takaisin jaoston ratkaistavaksi, jos hän toteaa, etteivät edellytykset asian siirtämiselle yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi enää täyty.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut siirtämispäätökset tehdään 51 artiklassa määrätyin edellytyksin.

15 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimeää vuodeksi kerrallaan jaostojen puheenjohtajat.

Edellä 7 artiklan 2 ja 3 kohtaa noudatetaan soveltuvin osin.

Tässä artiklassa tarkoitetut nimeämiset julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

16 artikla (5)

Jaostoille annetuissa tai siirretyissä asioissa presidentin tehtäviä hoitaa jaoston puheenjohtaja.

Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi siirrettyjen tai annettujen asioiden osalta presidentin tehtäviä, lukuun ottamatta 105 ja 106 artiklassa tarkoitettuja, hoitaa tämä tuomari.

17 artikla

Kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kokoontuu täysistunnossa, sitä avustaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin nimeämä julkisasiamies.

18 artikla

Kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kokoontuu jaostossa, sitä voi avustaa julkisasiamies, jos se on tarpeen asian oikeudellisen vaikeaselkoisuuden tai asian tosiseikkojen monimutkaisuuden vuoksi.

19 artikla

Päätös julkisasiamiehen nimeämisestä tiettyä asiaa varten tehdään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa sen jaoston pyynnöstä, jolle asia on annettu tai siirretty.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti nimeää tuomarin, joka toimii julkisasiamiehenä tässä asiassa.

3 luku

KIRJAAMO

1 jakso – Kirjaaja

20 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittää kirjaajan.

Kaksi viikkoa ennen nimittämispäivää yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti antaa tuomareille tiedoksi tointa varten jätetyt hakemukset.

2. Hakemuksiin on liitettävä täydelliset tiedot hakijan iästä, kansalaisuudesta, korkeakoulututkinnoista, kielitaidosta, nykyisestä ja aikaisemmista työpaikoista sekä mahdollisesta kokemuksesta tuomioistuintyöstä ja kansainvälisistä tehtävistä.

3. Nimittämisessä noudatetaan tämän työjärjestyksen 7 artiklan 3 kohdassa määrättyä menettelyä.

4. Kirjaaja nimitetään kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Hänet voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

5. Ennen tehtäväänsä ryhtymistä kirjaaja vannoo yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 4 artiklassa määrätyn valan.

6. Kirjaaja voidaan erottaa tehtävästään vain, jos hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää asiasta varattuaan kirjaajalle tilaisuuden tulla kuulluksi.

7. Jos kirjaajan toimi tulee avoimeksi ennen toimikauden säännönmukaista päättymistä, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittää uuden kirjaajan kuuden vuoden toimikaudeksi.

21 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kirjaajaan sovellettavaa menettelyä noudattaen nimittää yhden tai useamman apulaiskirjaajan avustamaan kirjaajaa ja toimimaan hänen tilallaan 23 artiklassa tarkoitetuissa kirjaajan ohjeissa määrätyissä rajoissa.

22 artikla

Jos kirjaaja on poissa tai estynyt taikka jos hänen toimensa on avoinna ja tarvittaessa silloin, kun apulaiskirjaaja on poissa tai estynyt taikka hänen toimensa on avoinna, presidentti nimeää virkamiehen tai muun tuomioistuimen palveluksessa olevan henkilön hoitamaan väliaikaisesti kirjaajan tehtäviä.

23 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa presidentin esityksestä kirjaajan ohjeet.

24 artikla (2) (6)

1. Kirjaamossa pidetään kirjaajan vastuulla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin nimikirjaimillaan varmentamaa rekisteriä, johon merkitään kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat ja niiden liitteet saapumisjärjestyksessä.

2. Kun asiakirja on merkitty rekisteriin, kirjaaja tekee tästä merkinnän alkuperäiskappaleeseen ja asianosaisen pyynnöstä tämän sitä varten esittämään jäljennökseen.

3. Rekisterimerkintä ja edellisessä kohdassa tarkoitetut merkinnät ovat todistusvoimaisia.

4. Yksityiskohtaiset määräykset rekisterinpidosta annetaan 23 artiklassa tarkoitetuissa kirjaajan ohjeissa.

5. Se, jota asia koskee, voi kirjaamossa tutustua rekisteriin ja maksua vastaan saada siitä jäljennöksiä tai otteita niiden maksuperusteiden mukaan, jotka yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa kirjaajan esityksestä.

Kaikki asianosaiset voivat lisäksi maksuperusteiden mukaan määräytyvää maksua vastaan saada jäljennöksiä oikeudenkäyntiasiakirjoista ja oikeiksi todistettuja jäljennöksiä määräyksistä ja tuomioista.

6. Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistaan tiedonanto, jossa ilmoitetaan kanteen kirjaamispäivä, asianosaisten nimet ja osoitteet, oikeudenkäynnin kohde, kantajan vaatimukset sekä tiivistelmä kanteen oikeudellisista perusteista ja pääasiallisista perusteluista.

7. Jos neuvosto tai komissio ei ole asianosaisena, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lähettää niille jäljennöksen kanteesta ja vastineesta, liiteasiakirjoja lukuun ottamatta, jotta ne voivat todeta, vaaditaanko asiassa EY:n perustamissopimuksen 241 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 36 artiklan kolmannen kohdan tai Euratomin perustamissopimuksen 156 artiklan nojalla, että jotain niiden antamaa säädöstä ei sovelleta.

25 artikla

1. Kirjaaja huolehtii presidentin puolesta asiakirjojen vastaanottamisesta, lähettämisestä ja säilyttämisestä sekä tämän työjärjestyksen mukaisten tiedoksiantojen toimittamisesta.

2. Kirjaaja avustaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta, presidenttiä ja tuomareita näiden kaikissa virkatehtävissä.

26 artikla

Kirjaaja säilyttää sinettiä. Hän on vastuussa arkistosta ja huolehtii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen julkaisuista.

27 artikla

Kirjaaja on läsnä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen istunnoissa, jollei 5 ja 33 artiklan määräyksistä muuta johdu.

2 jakso – Muu hallinto

28 artikla

Virkamiehet ja muu henkilöstö, joiden tehtävänä on avustaa suoraan presidenttiä, tuomareita tai kirjaajaa, nimitetään henkilöstösäännöissä mainituin perustein. He toimivat kirjaajan alaisina yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin valvonnassa.

29 artikla

Edellä 28 artiklassa tarkoitetut virkamiehet ja muuhun henkilöstöön kuuluvat vannovat yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun valan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin edessä kirjaajan läsnä ollessa.

30 artikla

Kirjaaja huolehtii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen presidentin valvonnassa ja yhteisöjen tuomioistuimen hallinnon avustamana yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen hallinnosta, varainhoidosta ja kirjanpidosta.

4 luku

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TOIMINTA

31 artikla

1. Presidentti määrää yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen istuntopäivät ja istuntojen kellonajat.

2. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi päättää pitävänsä yhden tai useamman istunnon muualla kuin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikassa.

32 artikla (4) (5)

1. Jos tuomareita jonkun tuomarin estymisen tai poissaolon vuoksi on parillinen määrä, tämän työjärjestyksen 6 artiklassa tarkoitetun nuorimman tuomarin on pidättäydyttävä osallistumasta neuvotteluun, paitsi jos hän on esittelevä tuomari. Tällaisessa tapauksessa häntä arvojärjestyksessä välittömästi vanhemman tuomarin on pidättäydyttävä osallistumasta neuvotteluun.

Jos tuomareita on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa parillinen määrä sen vuoksi, että asiaan on nimetty julkisasiamies 17 artiklan mukaisesti, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ilmoittaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen etukäteen vahvistaman, Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistun vuorojärjestyksen mukaisesti ennen suullista käsittelyä, kuka tuomareista ei osallistu asian käsittelyyn.

2. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen koolle kutsumisen jälkeen havaitaan, ettei yhdeksän tuomarin päätösvaltaista määrää saavuteta, presidentti siirtää istuntoa, kunnes päätösvaltaisuus on saavutettu.

3. Jos jaostossa ei saavuteta kolmen tuomarin päätösvaltaista määrää, tämän jaoston puheenjohtaja ilmoittaa siitä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentille, joka nimeää tuomarin jaoston kokoonpanon täydentämiseksi.

4. Jos jossakin kolmen tai viiden tuomarin jaostossa tuomareita on enemmän kuin kolme tai viisi, jaoston puheenjohtaja määrää, ketkä tuomareista osallistuvat asian ratkaisemiseen.

5. Yhden tuomarin, jolle asia on siirretty tai annettu ratkaistavaksi, ollessa poissa tai estyneenä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti nimeää toisen tuomarin hänen tilalleen.

33 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neuvottelut pidetään suljetussa istunnossa.

2. Ainoastaan suulliseen käsittelyyn osallistuneet tuomarit saavat osallistua neuvotteluun.

3. Kukin neuvottelussa läsnä oleva tuomari esittää mielipiteensä perusteluineen.

4. Tuomarin pyynnöstä voidaan mikä tahansa kysymys laatia hänen valitsemallaan kielellä ja esittää muille tuomareille ennen äänestystä.

5. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu muodostuu mielipiteistä, joihin enemmistö tuomareista lopullisen keskustelun jälkeen yhtyy. Äänestettäessä noudatetaan tämän työjärjestyksen 6 artiklassa määrättyyn arvojärjestykseen nähden käänteistä järjestystä.

6. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee kysymysten asiasisältöä, sanamuotoa tai järjestystä sekä äänestystuloksen määräytymistä koskevat erimielisyydet.

7. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavana on hallinnollisia kysymyksiä, kirjaaja on läsnä, jollei yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toisin päätä.

8. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kokoontuu istuntoon ilman kirjaajan läsnäoloa, se antaa tarvittaessa tämän työjärjestyksen 6 artiklassa tarkoitetun nuorimman tuomarin tehtäväksi laatia pöytäkirjan, jonka presidentti ja tämä tuomari allekirjoittavat.

34 artikla

1. Jollei yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimenomaisesti toisin päätä, lomakaudet ovat seuraavat:

– 18 päivästä joulukuuta 10 päivään tammikuuta,

– pääsiäistä edeltävästä sunnuntaista toiseen pääsiäisen jälkeiseen sunnuntaihin,

– 15 päivästä heinäkuuta 15 päivään syyskuuta.

Lomakauden aikana presidentin tehtäviä hoitaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikassa joko presidentti itse yhteydessä kirjaajaan tai jaoston puheenjohtaja taikka muu presidentin sijaisekseen nimeämä tuomari.

2. Presidentti voi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lomakauden aikana kiireellisissä tapauksissa kutsua tuomarit koolle.

3. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin noudattaa kotipaikkansa virallisia juhlapäiviä.

4. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi pätevästä syystä myöntää tuomareille virkavapautta.

5 luku

KIELIÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

35 artikla (2) (4)

1. Oikeudenkäyntikieliä ovat englanti, espanja, hollanti, iiri, italia, kreikka, portugali, ranska, ruotsi, saksa, suomi ja tanska.

2. Kantaja valitsee oikeudenkäyntikielen, jollei seuraavista määräyksistä muuta johdu:

a) asianosaisten yhteisestä pyynnöstä voidaan antaa lupa käyttää muuta tämän artiklan 1 kohdassa mainittua kieltä oikeudenkäyntikielenä kokonaan tai osittain;

b) asianosaisen pyynnöstä, kun vastapuolta ja julkisasiamiestä on kuultu, voidaan, poiketen siitä mitä a alakohdassa määrätään, antaa lupa käyttää oikeudenkäyntikielenä kokonaan tai osittain muuta 1 kohdassa mainittua kieltä; toimielin ei voi esittää tällaista pyyntöä.

Presidentti voi tehdä edellä mainittuja pyyntöjä koskevan päätöksen; hän voi siirtää pyynnön yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi, ja halutessaan hyväksyä pyynnön ilman kaikkien asianosaisten suostumusta hänen täytyy siirtää se.

3. Oikeudenkäyntikieltä käytetään erityisesti asianosaisten kirjelmissä ja suullisissa lausumissa sekä niiden liiteasiakirjoissa samoin kuin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pöytäkirjoissa ja päätöksissä.

Muulla kuin oikeudenkäyntikielellä esitettyihin liiteasiakirjoihin on oheistettava oikeudenkäyntikielelle tehty käännös.

Jos asiakirjat ovat laajoja, käännökset voidaan rajoittaa otteisiin niistä. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin aina, joko omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä, vaatia laajempaa tai täydellistä käännöstä.

Poiketen siitä, mitä edellä määrätään, jäsenvaltioilla on oikeus käyttää omaa virallista kieltään, jos ne ovat väliintulijoina yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa. Tätä määräystä sovelletaan sekä kirjallisiin että suullisiin lausumiin. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielelle.

ETA-sopimuksen muille osapuolille kuin jäsenvaltioille ja EFTA:n valvontaviranomaiselle voidaan antaa lupa käyttää jotakin muuta tämän artiklan 1 kohdassa mainituista kielistä kuin oikeudenkäyntikieltä, kun ne esiintyvät väliintulijoina yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevassa riidassa. Tätä määräystä sovelletaan sekä kirjallisiin että suullisiin lausumiin. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielelle.

4. Jos todistaja tai asiantuntija ilmoittaa olevansa kykenemätön riittävän selvästi ilmaisemaan itseään jollain tämän artiklan 1 kohdassa mainitulla kielellä, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi antaa hänelle luvan esittää kertomuksensa muulla kielellä. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielelle.

5. Presidentti voi asian suullisessa käsittelyssä, esittelevä tuomari alustavassa kertomuksessa ja suullista käsittelyä varten laaditussa kertomuksessa, tuomarit ja julkisasiamiehet suullisessa käsittelyssä esittämissään kysymyksissä ja julkisasiamiehet ratkaisuehdotuksessaan käyttää jotakin tämän artiklan 1 kohdassa mainittua muuta kieltä kuin oikeudenkäyntikieltä. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielelle.

36 artikla

1. Kirjaajan on huolehdittava siitä, että tuomarin, julkisasiamiehen tai asianosaisen pyynnöstä kaikki yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asian käsittelyn aikana lausuttu käännetään joillekin heidän valitsemistaan, 35 artiklan 1 kohdassa mainituista kielistä.

2. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen julkaisut laaditaan neuvoston asetuksen N:o 1 1 artiklassa tarkoitetuilla kielillä.

37 artikla

Oikeudenkäyntikielellä tai muulla 35 artiklassa tarkoitetulla kielellä laaditut asiakirjat ovat todistusvoimaisia.

6 luku

ASIAMIESTEN, AVUSTAJIEN JA ASIANAJAJIEN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

38 artikla (2)

1. Asiamiehet, avustajat ja asianajajat, jotka esiintyvät yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tai missä tahansa lainkäyttöviranomaisessa, jolta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on pyytänyt oikeusapua, nauttivat koskemattomuutta siltä osin kuin kysymys on asiaa tai asianosaisia koskevista suullisista tai kirjallisista lausumista.

2. Asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on lisäksi seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

a) mitään oikeudenkäyntiin liittyvää asiakirjaa tai muuta tallennetta ei saa etsiä tai takavarikoida. Kiistatapauksissa tulliviranomaiset ja poliisi voivat sinetöidä tällaiset asiakirjat ja tallenteet, jotka toimitetaan sen jälkeen viipymättä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jossa ne tarkastetaan kirjaajan ja asianomaisen henkilön läsnä ollessa;

b) asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on oikeus sellaiseen määrään ulkomaista valuuttaa, joka on tarpeen heidän tehtäviensä hoitamista varten;

c) asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on oikeus esteettä matkustaa tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

39 artikla (2)

Edellisessä artiklassa tarkoitettuihin erioikeuksiin, koskemattomuuteen ja vapauksiin voi vedota vain sellainen henkilö, joka voi osoittaa asemansa seuraavasti:

a) asiamiehen on esitettävä päämiehensä antama virallinen asiakirja; päämiehen on viipymättä toimitettava jäljennös tästä asiakirjasta kirjaajalle;

b) avustajan ja asianajajan on esitettävä kirjaajan allekirjoittama todistus. Tämä todistus on voimassa vain tietyn ajan, jota voidaan asian käsittelyn keston mukaan pidentää tai lyhentää.

40 artikla

Tämän työjärjestyksen 38 artiklassa tarkoitetut erioikeudet, koskemattomuus ja vapaudet myönnetään yksinomaan asian käsittelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi poistaa koskemattomuuden, jos se katsoo, ettei asian käsittelyn asianmukainen kulku tämän vuoksi esty.

41 artikla

1. Jos avustaja tai asianajaja ei käyttäydy yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvovallan edellyttämällä tavalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa taikka käyttäytyy sopimattomasti tuomaria, julkisasiamiestä tai kirjaajaa kohtaan tai jos hän käyttää oikeuksiaan muihin tarkoituksiin kuin niihin, joita varten ne on annettu, häntä voidaan milloin tahansa kieltää yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräyksellä esiintymästä asian käsittelyssä; asianomaiselle on varattava tilaisuus puolustautua.

Määräystä on heti noudatettava.

2. Jos avustajaa tai asianajajaa kielletään esiintymästä asian käsittelyssä, asian käsittelyä lykätään presidentin määräämäksi ajaksi, jotta asianosaisella on mahdollisuus hankkia toinen avustaja tai asianajaja.

3. Tämän artiklan nojalla tehty päätös voidaan peruuttaa.

42 artikla (2)

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yliopiston opettajiin, joilla on EY:n perussäännön 17 artiklan, EHTY:n perussäännön 20 artiklan ja Euratomin perussäännön 17 artiklan mukaisesti oikeus esiintyä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

II OSASTO

ASIAN KÄSITTELY

1 luku

KIRJALLINEN KÄSITTELY

43 artikla (6)

1. Jokaisen oikeudenkäyntiasiakirjan alkuperäiskappaleen on oltava asianosaisen asiamiehen tai asianajajan allekirjoittama.

Alkuperäiskappale ja kaikki liitteet, joihin siinä viitataan, on jätettävä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle samoin kuin viisi jäljennöstä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta varten ja yksi jäljennös kutakin asianosaista varten. Sen asianosaisen, joka jättää asiakirjat, on todistettava jäljennökset oikeiksi.

2. Toimielimet jättävät lisäksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asettamassa määräajassa kaikista oikeudenkäyntiasiakirjoista käännökset muille, neuvoston asetuksen N:o 1 1 artiklassa mainituille kielille. Tällöin sovelletaan edellisen kohdan viimeistä alakohtaa.

3. Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat on päivättävä. Asian käsittelyssä noudatettavia määräaikoja laskettaessa pidetään ratkaisevana ainoastaan sitä ajankohtaa, jolloin asiakirjat on jätetty kirjaamoon.

4. Jokaiseen oikeudenkäyntiasiakirjaan on oheistettava liite, joka sisältää ne liiteasiakirjat, joihin asiassa vedotaan, sekä luettelo niistä.

5. Jos oikeudenkäyntiasiakirjaan on sen laajuuden vuoksi liitetty ainoastaan otteita, koko asiakirja tai sen täydellinen jäljennös on jätettävä kirjaamoon.

6. Prosessuaalisten määräaikojen noudattamisen kannalta pidetään ratkaisevana sitä päivää, jona jäljennös oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetusta alkuperäiskappaleesta, mukaan lukien 4 kohdassa tarkoitettu asiakirjaluettelo, saapuu kirjaamoon telekopiolaitteen tai muun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käytettävissä olevan teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale liitteineen ja 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuine jäljennöksineen jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa tästä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1–5 kohdan soveltamista.

44 artikla (1) (2) (6)

1. EY:n perussäännön 19 artiklassa, EHTY:n perussäännön 22 artiklassa ja Euratomin perussäännön 19 artiklassa tarkoitetussa kanteessa on mainittava:

a) kantajan nimi ja osoite;

b) sen asianosaisen nimi, jota vastaan kanne pannaan vireille;

c) oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista;

d) kantajan vaatimukset;

e) esitettävä näyttö.

2. Kanteessa on mainittava yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikassa oleva prosessiosoite, johon asiaa koskevat tiedoksiannot voidaan toimittaa. Lisäksi on mainittava sellaisen henkilön nimi, jolla on kelpoisuus vastaanottaa tiedoksiantoja ja joka on antanut suostumuksensa tehtävään.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun prosessiosoitteen ilmoittamisen lisäksi tai sen sijasta kanteessa voidaan mainita, että asianajaja tai asiamies suostuu siihen, että tiedoksiannot toimitetaan hänelle telekopiolaitteen tai muun teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä.

Jos kanne ei täytä ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa asetettuja edellytyksiä, kaikki asiaa koskevat tiedoksiannot toimitetaan tälle asianosaiselle, niin kauan kuin edellytyksiä ei ole täytetty, kirjatulla kirjeellä, joka on osoitettu asianosaisen asiamiehelle tai asianajajalle. Tällöin 100 artiklan 1 kohdan määräyksistä poiketen tiedoksianto katsotaan oikeassa järjestyksessä toimitetuksi, kun kirje jätetään postiin kirjattavaksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikassa.

3. Asianosaista avustavan tai edustavan asianajajan on jätettävä kirjaamoon asiakirja, joka osoittaa, että hänellä on kelpoisuus esiintyä tuomioistuimessa jossakin jäsenvaltiossa tai muussa ETA-sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.

4. Kanteeseen on tarvittaessa liitettävä EY:n perussäännön 19 artiklan toisessa kohdassa, EHTY:n perussäännön 22 artiklan toisessa kohdassa ja Euratomin perussäännön 19 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetut asiakirjat.

5. Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, kanteeseen on liitettävä:

a) säännöt, yhtiösopimus tai yhtiöjärjestys, äskettäin annettu ote yhdistys-, säätiö- tai kaupparekisteristä tai muu selvitys siitä, että kantaja on oikeushenkilönä olemassa;

b) selvitys siitä, että asianajajalle annetun valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus.

5a. Yhteisön tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla EY:n perustamissopimuksen 238 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 42 artiklan tai Euratomin perustamissopimuksen 153 artiklan mukaisesti nostettuun kanteeseen on liitettävä jäljennös siitä sopimuksesta, johon tämä lauseke sisältyy.

6. Jollei kanne täytä tämän artiklan 3–5 kohdassa asetettuja vaatimuksia, kirjaajan on asetettava kantajalle kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tämän on täydennettävä kannettaan tai toimitettava puuttuvat asiakirjat. Jos kantaja ei määräajassa täydennä kannettaan tai toimita puuttuvia asiakirjoja, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää julkiasiamiestä kuultuaan, aiheuttavatko puutteet kanteen jättämisen tutkimatta muotovaatimusten laiminlyönnin perusteella.

45 artikla

Kanne on annettava vastaajalle tiedoksi. Edellisen artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa tiedoksianto toimitetaan heti kun asiakirjat on täydennetty määräysten mukaisiksi tai kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on määrännyt, että kanne otetaan tutkittavaksi siitä huolimatta, ettei mainitussa artiklassa määrättyjä muotovaatimuksia ole täytetty.

46 artikla

1. Vastaajan on kuukauden kuluessa tiedoksiannosta jätettävä vastineensa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle. Vastineessa on mainittava:

a) vastaajan nimi ja osoite;

b) tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joihin vedotaan;

c) vastaajan vaatimukset;

d) esitettävä näyttö.

Vastineeseen sovelletaan 44 artiklan 2–5 kohtaa.

2. Yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa vastineeseen on liitettävä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valitus ja sen hylkäävä päätös sekä maininta päivästä, jolloin valitus on tehty, ja päivästä, jolloin päätös on annettu tiedoksi.

3. Presidentti voi vastaajan perustellusta hakemuksesta pidentää ensimmäisessä kohdassa määrättyä aikaa.

47 artikla (6)

1. Kannetta ja vastinetta voidaan täydentää kantajan vastauksella ja vastaajan siihen antamalla vastauksella, jollei yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätä julkisasiamiestä kuultuaan, ettei toinen kirjelmien vaihto ole tarpeen, koska asiakirja-aineisto on riittävän täydellinen, jotta asianosaiset voivat sen perusteella kehitellä perusteitaan ja väitteitään suullisessa käsittelyssä. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin antaa asianosaisille luvan täydentää asiakirja-aineistoa, jos kantaja esittää tätä koskevan perustellun pyynnön kahden viikon kuluessa tällaisen päätöksen tiedoksiantamisesta.

2. Presidentti asettaa määräajat, joiden kuluessa nämä asiakirjat on jätettävä.

48 artikla

1. Vastauksessaan asianosainen voi vedota lisänäyttöön. Asianosaisen on kuitenkin ilmoitettava syy, miksi näyttöön ei ole vedottu aikaisemmin.

2. Asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin.

Jos joku asianosaisista asian käsittelyn kuluessa esittää tällaisen uuden perusteen, presidentti voi säännönmukaisten määräaikojen umpeuduttuakin esittelevän tuomarin esityksestä ja julkisasiamiestä kuultuaan asettaa määräajan, jonka kuluessa toinen asianosainen voi lausua tästä perusteesta.

Päätös siitä, otetaanko uusi peruste tutkittavaksi, tehdään pääasian ratkaisun yhteydessä.

49 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa julkiasiamiestä kuultuaan päättää 64 ja 65 artiklassa tarkoitetuista prosessinjohtotoimista tai asian selvittämistoimista tai määrätä asian selvittämistoimien suorittamisesta uudelleen tai niiden täydentämisestä.

50 artikla (4)

Presidentti voi asianosaisia ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä, että kirjallista tai suullista käsittelyä taikka lopullista tuomiota varten tietyt toisiinsa liittyvät tai asiasisällöltään samanlaiset asiat käsitellään yhdessä. Yhdistämispäätös voidaan myös peruuttaa. Presidentti voi siirtää nämä kysymykset yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistaviksi.

51 artikla (1) (5)

1. Edellä 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa asiaa käsittelevä jaosto voi missä tahansa asian käsittelyn vaiheessa omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä ehdottaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnolle asian siirtämistä täysistunnon tai sellaisen jaoston käsiteltäväksi, jossa on eri lukumäärä tuomareita. Täysistunto päättää asian siirtämisestä kuultuaan asianosaisia ja julkisasiamiestä.

Asia on pidettävä viiden tuomarin jaoston käsiteltävänä tai siirrettävä tällaisen jaoston käsiteltäväksi, jos käsittelyssä asianosaisena oleva jäsenvaltio tai Euroopan yhteisöjen toimielin sitä pyytää.

2. Kolmen tuomarin jaosto, jonka käsiteltävänä asia on, voi 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa yksimielisellä päätöksellä asianosaisia kuultuaan antaa asian ratkaistavaksi yhden tuomarin kokoonpanossa.

Asia on pidettävä sen jaoston käsiteltävänä, johon esittelevä tuomari kuuluu, tai siirrettävä takaisin tämän jaoston käsiteltäväksi, jos käsittelyssä asianosaisena oleva jäsenvaltio tai Euroopan yhteisöjen toimielin vastustaa asian ratkaisemista yhden tuomarin kokoonpanossa.

52 artikla (6)

1. Presidentti määrää päivän, jolloin esittelevän tuomarin on annettava yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle alustava kertomus, tapauksen mukaan,

a) kun vastaajan vastaus on jätetty;

b) kun 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettu määräaika on päättynyt eikä kantajan vastausta tai vastaajan vastausta ole jätetty;

c) kun asianosainen on ilmoittanut luopuvansa oikeudestaan kantajan vastauksen tai vastaajan vastauksen antamiseen;

d) kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt 47 artiklan 1 kohdan nojalla, että kannetta ja vastinetta ei ole täydennettävä kantajan vastauksella ja vastaajan vastauksella;

e) kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt 76 a artiklan 1 kohdan nojalla ratkaista asian nopeutetussa menettelyssä; sanotun kuitenkaan rajoittamatta 49 artiklan soveltamista.

2. Alustava kertomus sisältää ehdotuksen mahdollisesti tarvittavista prosessinjohtotoimista tai asian selvittämistoimista sekä asian mahdollisesta siirtämisestä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnon tai sellaisen jaoston käsiteltäväksi, jossa on eri lukumäärä tuomareita.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää julkisasiamiestä kuultuaan, mihin toimenpiteisiin esittelevän tuomarin ehdotusten johdosta ryhdytään.

53 artikla

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää, etteivät prosessinjohtotoimet tai asian selvittämistoimet ole tarpeen, presidentti määrää suullisen käsittelyn aloittamispäivän.

54 artikla

Jos kirjallisen käsittelyn aikana on ryhdytty prosessinjohtotoimiin tai asian selvittämistoimiin, presidentti määrää suullisen käsittelyn aloittamispäivän sen jälkeen kun nämä toimet on suoritettu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, että prosessinjohtotoimiin ja asian selvittämistoimiin voidaan ryhtyä suullisen käsittelyn aikana.

2 luku

SUULLINEN KÄSITTELY

55 artikla

1. Jollei 106 artiklassa tarkoitettujen päätösten ensisijaisuudesta muuta johdu, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin käsittelee vireille pannut asiat siinä järjestyksessä, kuin niiden selvittämistoimet ovat päättyneet. Jos asian selvittämistoimet ovat päättyneet samaan aikaan useissa asioissa, käsittelyjärjestys määrätään kanteen rekisteriin kirjaamispäivän mukaan.

2. Presidentti voi erityisistä syistä päättää, että jonkin asian käsittelylle on annettava etusija.

Presidentti voi kuultuaan asianosaisia ja julkisasiamiestä erityisistä syistä joko omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä päättää lykätä asian käsittelyä myöhempään ajankohtaan. Jos asianosaiset pyytävät käsittelyn lykkäämistä yhteisesti, presidentti voi suostua pyyntöön.

56 artikla

Presidentti julistaa käsittelyn alkaneeksi ja johtaa sitä; hän on vastuussa käsittelyn asianmukaisesta kulusta.

57 artikla

Suljetuin ovin käsiteltävissä asioissa suullisen käsittelyn sisältöä ei julkisteta.

58 artikla

Presidentti voi suullisen käsittelyn aikana tehdä kysymyksiä asianosaisten asiamiehille, avustajille tai asianajajille.

Muilla tuomareilla ja julkisasiamiehellä on sama oikeus.

59 artikla

Asianosaiset voivat esiintyä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vain asiamiehensä, avustajansa tai asianajajansa välityksellä.

60 artikla

Jos asiassa ei ole nimetty julkisasiamiestä, presidentti julistaa puheenvuorojen päätyttyä suullisen käsittelyn päättyneeksi.

61 artikla

1. Jos julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa kirjallisesti, hän jättää sen kirjaamoon, joka huolehtii sen tiedoksiantamisesta asianosaisille.

2. Julkisasiamiehen esitettyä suullisesti tai kirjallisesti ratkaisuehdotuksensa presidentti julistaa suullisen käsittelyn päättyneeksi.

62 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan julkisasiamiestä määrätä suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudestaan.

63 artikla

1. Kirjaaja pitää pöytäkirjaa jokaisesta suullisesta käsittelystä. Tämän pöytäkirjan allekirjoittavat presidentti ja kirjaaja. Pöytäkirja on todistusvoimainen.

2. Asianosaiset voivat tutustua kirjaamossa pöytäkirjoihin; asianosaiset voivat saada niistä jäljennöksiä omalla kustannuksellaan.

3 luku

PROSESSINJOHTOTOIMISTA JA ASIAN SELVITTÄMISTOIMISTA

1 jakso – Prosessinjohtotoimista

64 artikla

1. Prosessinjohtotoimilla pyritään varmistamaan, että asiat valmistellaan ja käsitellään ja riidat ratkaistaan parhaissa mahdollisissa olosuhteissa. Prosessinjohtotoimista päättää yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin julkisasiamiestä kuultuaan.

2. Prosessinjohtotoimien tavoitteena on erityisesti:

a) varmistaa kirjallisen ja suullisen käsittelyn moitteeton kulku ja helpottaa asian selvittämistoimia;

b) määrittää ne seikat, joiden osalta asianosaisten on täydennettävä todisteluaan tai joiden osalta asian selvittämistoimet ovat tarpeen;

c) tarkentaa asianosaisten vaatimusten, perusteiden ja väitteiden sisältö ja selventää, mitkä seikat ovat riitaisia;

d) helpottaa riitojen sovinnollista ratkaisua.

3. Prosessijohtotoimiin voi kuulua erityisesti:

a) kysymysten esittäminen asianosaisille;

b) asianosaisten kehottaminen lausumaan kirjallisesti tai suullisesti tietyistä riitaan liittyvistä kysymyksistä;

c) tietojen pyytäminen asianosaisilta tai kolmansilta;

d) asianosaisten pyytäminen esittämään asiaan liittyviä asiakirjoja ja asiakirjojen otteita;

e) asianosaisten edustajien tai asianosaisten itsensä kutsuminen neuvotteluihin.

4. Kukin asianosainen voi asian käsittelyn missä vaiheessa tahansa ehdottaa prosessinjohtotoimiin ryhtymistä tai niiden muuttamista. Tässä tapauksessa muita asianosaisia kuullaan ennen kuin näistä toimista määrätään.

Jos asian käsittelyyn liittyvät olosuhteet sitä edellyttävät, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ilmoittaa asianosaisille suunnitelluista toimista ja antaa niille mahdollisuuden esittää huomautuksensa suullisesti tai kirjallisesti.

5. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää täysistunnossa prosessinjohtotoimista ja jos se ei toteuta niitä itse, se antaa tämän asiaa käsittelevän jaoston tai esittelevän tuomarin tehtäväksi.

Jos jaosto määrää prosessinjohtotoimista ja jos se ei toteuta niitä itse, se antaa tämän esittelevän tuomarin tehtäväksi.

Julkisasiamies osallistuu prosessinjohtotoimiin.

2 jakso – Asian selvittämistoimista

65 artikla (2)

Seuraaviin selvittämistoimiin voidaan ryhtyä, tämän kuitenkaan rajoittamatta EY:n perussäännön 21 ja 22 artiklan, EHTY:n perussäännön 24 ja 25 artiklan ja Euratomin perussäännön 22 ja 23 artiklan määräysten soveltamista:

a) asianosaisten henkilökohtainen saapuminen asian käsittelyyn;

b) tietojen pyytäminen ja asiakirjojen esittäminen;

c) todistajien kuuleminen;

d) asiantuntijalausunto;

e) katselmus.

66 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa määräyksellä julkisasiamiestä kuultuaan asianmukaisina pitämänsä selvittämistoimet ja sen, mitkä tosiseikat on näytettävä toteen. Asianosaisia kuullaan ennen kuin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää 65 artiklan c, d ja e alakohdassa tarkoitetuista selvittämistoimista.

Tämä määräys annetaan tiedoksi asianosaisille.

2. Vastanäytön esittäminen ja aiemmin esitetyn näytön täydentäminen on sallittua.

67 artikla (6)

1. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää täysistunnossa asian selvittämistoimista ja jos se ei itse ryhdy asian selvittämistoimiin, se antaa tämän sen jaoston tehtäväksi, jolle asia on alun perin määrätty, taikka esittelevän tuomarin tehtäväksi.

Jos jaosto päättää asian selvittämistoimista ja jos se ei itse ryhdy selvittämistoimiin, se antaa tämän esittelevän tuomarin tehtäväksi.

Julkisasiamies osallistuu asian selvittämistoimiin.

2. Asianosaiset voivat olla mukana asian selvittämistoimissa.

3. Jollei 116 artiklan 2 ja 6 kohdan määräyksistä muuta johdu, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa huomioon vain ne asiakirjat, joihin asianosaisten asianajajat ja asiamiehet ovat voineet tutustua ja joista he ovat saaneet antaa lausumansa.

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta pyydetään tutkimaan yhden tai useamman asianosaisen kannalta sellaisen asiakirjan luottamuksellisuus, joka voi olla tarpeen riidan ratkaisemisessa, tätä asiakirjaa ei tässä vaiheessa anneta tiedoksi asianosaisille.

Jos jokin yhteisön toimielin on evännyt oikeuden tutustua tiettyyn asiakirjaan ja kyseinen asiakirja esitetään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle epäämisen laillisuutta koskevan kanteen yhteydessä, asiakirjaa ei anneta tiedoksi muille asianosaisille.

3 jakso – Todistajien ja asiantuntijoiden kutsuminen ja kuuleminen

68 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi julkisasiamiestä ja asianosaisia kuultuaan omasta aloitteestaan tai asianosaisten pyynnöstä määrätä, että tiettyjen seikkojen toteen näyttämiseksi kuullaan todistajia. Tässä määräyksessä mainitaan toteen näytettävät seikat.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kutsuu todistajat kuultaviksi joko omasta aloitteestaan tai asianosaisten tai julkisasiamiehen pyynnöstä.

Asianosaisen tekemässä pyynnössä todistajan kuulemiseksi on ilmoitettava täsmällisesti, mistä seikoista ja minkä vuoksi todistajaa on tarpeen kuulla.

2. Todistaja, jonka kuulemista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pitää tarpeellisena, kutsutaan kuultavaksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräyksellä, jossa mainitaan:

a) todistajan suku- ja etunimi, asema ja osoite;

b) seikat, joista todistajaa kuullaan;

c) ne toimet, joihin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on mahdollisesti ryhtynyt todistajalle aiheutuvien kulujen korvaamiseksi, ja niskoittelevaan todistajaan sovellettavat seuraamukset.

Tämä määräys annetaan tiedoksi asianosaisille ja todistajalle.

3. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi asettaa asianosaisten pyynnöstä kuultavan todistajan kutsumisen edellytykseksi, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassaan talletetaan rahamäärä, joka kattaa kuulemisesta aiheutuvat kustannukset; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää tämän rahamäärän suuruuden.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassasta maksetaan tuomioistuimen omasta aloitteesta kutsumien todistajien kuulemiseen tarvittava ennakko.

4. Todistajan henkilöllisyyden toteamisen jälkeen presidentti ilmoittaa todistajalle, että tämän on vahvistettava todistajankertomuksensa jäljempänä 5 kohdassa ja 71 artiklassa määrättyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuulee todistajia kuulemistilaisuudessa, johon asianosaiset kutsutaan. Sen jälkeen kun todistaja on esittänyt kertomuksensa, presidentti voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tehdä todistajalle kysymyksiä.

Muilla tuomareilla ja julkisasiamiehellä on sama oikeus.

Presidentin suostumuksella asianosaisten edustajat voivat tehdä todistajalle kysymyksiä.

5. Esitettyään kertomuksensa todistaja vannoo seuraavan valan, tämän kuitenkaan rajoittamatta 71 artiklan määräysten soveltamista:

”Minä lupaan ja vannon, että olen kertonut totuuden, koko totuuden enkä mitään muuta kuin totuuden”.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan asianosaisia vapauttaa todistajan valan vannomisesta.

6. Kirjaaja pitää pöytäkirjaa, johon merkitään todistajien kertomukset.

Pöytäkirjan allekirjoittaa presidentti tai se esittelevä tuomari, jonka tehtäväksi todistajan kuuleminen on annettu. Tätä ennen todistajalle on varattava tilaisuus tarkastaa pöytäkirjan sisältö ja allekirjoittaa pöytäkirja.

Pöytäkirja on todistusvoimainen.

69 artikla (2) (6)

1. Oikeassa järjestyksessä kutsutun todistajan on noudatettava kutsua ja saavuttava kuultavaksi.

2. Jos oikeassa järjestyksessä kutsuttu todistaja ei saavu yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, tämä tuomioistuin voi määrätä hänelle sakon, jonka suuruus on enintään 5 000 euroa, ja määrätä, että todistaja kutsutaan uudelleen kuultavaksi omalla kustannuksellaan.

Sama seuraamus voidaan määrätä todistajalle, joka ilman laillista syytä kieltäytyy antamasta todistajankertomusta, vannomasta valaa tai antamasta tarvittaessa juhlallista vakuutusta.

3. Todistaja, joka esittää yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle laillisen syyn laiminlyöntiinsä, voidaan vapauttaa sakosta, joka hänelle on määrätty. Määrättyä sakkoa voidaan alentaa todistajan pyynnöstä, jos hän osoittaa, että se on hänen tuloihinsa nähden kohtuuton.

4. Tämän artiklan nojalla määrätyt sakot ja toimenpiteet pannaan täytäntöön EY:n perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 44 ja 92 artiklan sekä Euratomin perustamissopimuksen 159 ja 164 artiklan määräysten mukaisesti.

70 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä asiantuntijalausunnon hankkimisesta. Määräyksessä, jossa nimetään asiantuntija, määritetään hänen tehtävänsä ja asetetaan määräaika, jonka kuluessa asiantuntijan on annettava lausuntonsa.

2. Asiantuntijalle annetaan jäljennös määräyksestä ja kaikista hänen tehtävänsä täyttämisen kannalta tarpeellisista asiakirjoista. Hänen toimintaansa valvoo esittelevä tuomari, joka voi olla läsnä asiantuntijatehtävän täyttämisessä ja jolle on tiedotettava asiantuntijan edistymisestä tehtävänsä täyttämisessä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi pyytää asianosaisia tai yhtä asianosaista asettamaan vakuuden, joka kattaa asiantuntijalausunnon hankkimisesta aiheutuvat kulut.

3. Asiantuntijan pyynnöstä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi päättää todistajien kuulemisesta, joka tapahtuu 68 artiklan määräysten mukaisesti.

4. Asiantuntija voi antaa lausuntonsa ainoastaan niistä seikoista, joista lausuntoa on nimenomaisesti pyydetty.

5. Kun asiantuntija on esittänyt lausuntonsa, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä hänen kuulemisestaan; asianosaiset kutsutaan kuulemistilaisuuteen.

Presidentin suostumuksella asianosaisten edustajat voivat tehdä asiantuntijalle kysymyksiä.

6. Esitettyään lausuntonsa asiantuntija vannoo yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa seuraavan valan, tämän kuitenkaan rajoittamatta 71 artiklan määräysten soveltamista:

”Minä vannon, että olen suorittanut tehtäväni tunnollisesti ja puolueettomasti”.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan asianosaisia vapauttaa asiantuntijan valan vannomisesta.

71 artikla

1. Presidentti kehottaa henkilöitä, joiden on todistajina tai asiantuntijoina vannottava vala yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, kertomaan totuuden tai täyttämään tehtävänsä tunnollisesti ja puolueettomasti sekä muistuttaa heitä niistä rikosoikeudellisista seuraamuksista, joita heidän kansallisessa lainsäädännössään säädetään tämän velvollisuuden rikkomisesta.

2. Todistajat ja asiantuntijat vannovat valan 68 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan ja vastaavasti 70 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti tai heidän kansallisessa lainsäädännössään säädettyä kaavaa noudattaen.

3. Jos todistajia tai asiantuntijoita koskevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta antaa todistajanvalan vannomisen sijasta tai sen ohella valaa vastaava vakuutus, todistajat ja asiantuntijat voivat antaa tämän vakuutuksen kansallisessa lainsäädännössä säädetyin edellytyksin ja siinä säädettyjä kaavoja noudattaen.

Jos kansallisessa lainsäädännössä ei ole säännöksiä valan vannomisesta eikä vakuutuksen antamisesta, noudatetaan 1 kohdassa määrättyä menettelyä.

72 artikla

1. Jos todistaja on antanut yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa valan nojalla väärän todistajankertomuksen tai asiantuntija väärän lausunnon, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan julkisasiamiestä päättää ilmoittaa tästä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä täydentävien sääntöjen liitteessä III mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä valtiossa, jonka tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään todistajaan tai asiantuntijaan kohdistuvan syytteen.

2. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen tiedoksi antamisesta huolehtii kirjaaja. Päätöksessä on mainittava tosiseikat ja olosuhteet, joihin ilmoitus perustuu.

73 artikla

1. Jos asianosainen vastustaa todistajan tai asiantuntijan kuulemista sillä perusteella, että tämä ei ole tehtävään kykenevä tai sopiva, tai muulla perusteella tai jos todistaja kieltäytyy todistamasta tai asiantuntija antamasta lausuntoaan tai jos todistaja tai asiantuntija kieltäytyy vannomasta valaa tai antamasta tarvittaessa juhlallista vakuutusta, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian.

2. Todistajan ja asiantuntijan vastustamista koskeva väite on esitettävä kahden viikon kuluessa sen määräyksen tiedoksiannosta, jolla todistaja kutsutaan tai asiantuntija nimetään; väite on esitettävä kirjallisesti ja samalla on mainittava vastustamisen perusteet ja esitettävä näyttö.

74 artikla

1. Todistajilla ja asiantuntijoilla on oikeus saada korvaus matka- ja oleskelukuluistaan. Näitä kuluja varten heille voidaan maksaa ennakkoa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassasta.

2. Todistajilla on oikeus korvaukseen ansionmenetyksestä, ja asiantuntijoilla on oikeus palkkioon. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassa maksaa nämä korvaukset todistajille ja asiantuntijoille sen jälkeen kun he ovat täyttäneet velvollisuutensa tai tehtävänsä.

75 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan esittää todistajien tai asiantuntijoiden kuulemiseksi oikeusapupyynnön.

2. Oikeusapupyynnöstä annetaan määräys; määräyksessä mainitaan todistajien tai asiantuntijoiden sukunimi ja etunimet, asema ja osoite sekä ilmoitetaan ne tosiseikat, joista todistajia tai asiantuntijoita kuullaan, mainitaan asianosaiset, asianosaisten asiamiehet, asianajajat tai avustajat ja näiden prosessiosoite sekä kuvataan lyhyesti oikeudenkäynnin kohde.

Kirjaaja antaa määräyksen tiedoksi asianosaisille.

3. Kirjaaja toimittaa määräyksen yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä täydentävien sääntöjen liitteessä I mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jossa todistajia tai asiantuntijoita on kuultava. Tarvittaessa kirjaaja liittää määräykseen tämän jäsenvaltion viralliselle kielelle tai kielille tehdyn käännöksen.

Ensimmäisen alakohdan mukaisesti nimetty viranomainen toimittaa määräyksen kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltaiselle oikeusviranomaiselle.

Toimivaltainen oikeusviranomainen panee oikeusapupyynnön täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Täytäntöönpanon jälkeen toimivaltainen oikeusviranomainen toimittaa määräyksen, jolla oikeusapua pyydetään, täytäntöönpanoa koskevat asiakirjat ja selvityksen kuluista ensimmäisen alakohdan mukaisesti nimetylle viranomaiselle. Nämä asiakirjat toimitetaan kirjaajalle.

Kirjaaja huolehtii asiakirjojen kääntämisestä oikeudenkäyntikielelle.

4. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastaa oikeusapupyynnöstä aiheutuvista kuluista; se voi velvoittaa, jos se on kohtuullista, asianosaiset korvaamaan kulut.

76 artikla

1. Kirjaaja pitää pöytäkirjaa jokaisesta suullisesta käsittelystä. Tämän pöytäkirjan allekirjoittavat presidentti ja kirjaaja. Pöytäkirja on todistusvoimainen.

2. Asianosaiset voivat tutustua kirjaamossa pöytäkirjoihin ja asiantuntijalausuntoihin; asianosaiset voivat saada niistä jäljennöksiä omalla kustannuksellaan.

3 a luku (6)

NOPEUTETTU MENETTELY

76 a artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi asian erityisen kiireellisyyden ja olosuhteiden vuoksi kantajan tai vastaajan hakemuksesta muita asianosaisia ja julkisasiamiestä kuultuaan päättää ratkaista asian nopeutetussa menettelyssä. Hakemus asian ratkaisemiseksi nopeutetussa menettelyssä on tehtävä erillisellä asiakirjalla kanteen tai vastineen jättämisen yhteydessä.

Niiden asioiden käsittelylle, jotka yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt ratkaista nopeutetussa menettelyssä, annetaan 55 artiklasta poiketen etusija.

2. Nopeutetussa menettelyssä saa jättää 47 artiklan 1 kohdassa ja 116 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuja kirjelmiä ainoastaan, jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa siihen 64 artiklan nojalla prosessinjohtotoimena luvan.

3. Asianosaiset saavat suullisen käsittelyn kuluessa täydentää esitystään ja esittää hankittavaksi näyttöä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 48 artiklan soveltamista. Heidän on kuitenkin ilmoitettava syy, miksi näyttöön ei ole vedottu aikaisemmin.

4 luku

ASIAN KÄSITTELYN LYKKÄÄMINEN JA ASIAN KÄSITTELYSTÄ LUOPUMINEN

77 artikla (2)

Asian käsittelyä voidaan lykätä seuraavissa tapauksissa, tämän kuitenkaan rajoittamatta 123 artiklan 4 kohdan ja 128 artiklan ja 129 artiklan 4 kohdan soveltamista:

a) EY:n perussäännön 47 artiklan kolmannessa kohdassa, EHTY:n perussäännön 47 artiklan kolmannessa kohdassa ja Euratomin perussäännön 48 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa;

b) jos yhteisöjen tuomioistuimeen valitetaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksestä, jolla tehdään osittainen asiaratkaisu, tai päätöksestä, jolla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkittavaksi ottamatta, tai päätöksestä, jolla hylätään väliintulohakemus;

c) asianosaisten yhteisestä pyynnöstä.

78 artikla (4)

Päätös asian käsittelyn lykkäämisestä tehdään presidentin määräyksellä asianosaisten ja julkisasiamiehen kuulemisen jälkeen; presidentti voi siirtää kysymyksen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Päätös käsittelyn jatkamisesta tehdään samoja yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen. Tässä artiklassa tarkoitetut määräykset annetaan tiedoksi asianosaisille.

79 artikla

1. Asian lykkäyksen oikeusvaikutukset alkavat lykkäämistä koskevassa määräyksessä mainittuna päivänä, tai jos tällaista mainintaa ei ole, määräyksen antamispäivänä.

Kun asian käsittely on lykätty, asianosaisia koskevat prosessuaaliset määräajat eivät kulu, lukuun ottamatta väliintulolle 115 artiklan 1 kohdassa asetettua määräaikaa.

2. Jos lykkäystä koskevassa määräyksessä tai päätöksessä ei ole määrätty lykkäyksen kestoa, lykkäyksen oikeusvaikutukset päättyvät käsittelyn jatkamista koskevassa määräyksessä mainittuna ajankohtana, tai jos tällaista mainintaa ei ole, jatkamista koskevan määräyksen antamispäivänä.

Prosessuaaliset määräajat alkavat kulua alusta käsittelyn jatkamista koskevasta päätöksestä alkaen.

80 artikla (2)

EY:n perussäännön 47 artiklan kolmannen kohdan, EHTY:n perussäännön 47 artiklan kolmannen kohdan ja Euratomin perussäännön 48 artiklan kolmannen kohdan mukaisesta asian käsittelystä luopumisesta päätetään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamalla määräyksellä, joka annetaan tiedoksi asianosaisille.

5 luku

TUOMIOT

81 artikla

Tuomiossa on oltava:

– maininta siitä, että se on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antama tuomio;

– tuomion julistamispäivä;

– presidentin ja asian ratkaisemiseen osallistuneiden tuomareiden nimet;

– mahdollisesti nimetyn julkisasiamiehen nimi;

– kirjaajan nimi;

– asianosaisten nimet;

– asianosaisten asiamiesten, avustajien ja asianajajien nimet;

– asianosaisten vaatimukset;

– tarvittaessa maininta siitä, että julkisasiamiestä on kuultu;

– tiivistelmä tosiseikoista;

– tuomion perustelut;

– tuomiolauselma, mukaan lukien oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu.

82 artikla

1. Tuomio julistetaan julkisessa istunnossa, johon asianosaiset kutsutaan.

2. Tuomion alkuperäiskappale, jonka allekirjoittavat presidentti, asian ratkaisemiseen osallistuneet tuomarit ja kirjaaja, sinetöidään ja talletetaan kirjaamoon; kullekin asianosaiselle annetaan tiedoksi oikeaksi todistettu jäljennös tuomiosta.

3. Kirjaaja merkitsee tuomion alkuperäiskappaleeseen tuomion julistamispäivän.

83 artikla (2)

Tuomio on sitova julistamispäivästä alkaen, jollei EY:n perussäännön 53 artiklan toisen kohdan, EHTY:n perussäännön 53 artiklan toisen kohdan tai Euratomin perussäännön 54 artiklan toisen kohdan määräyksistä muuta johdu.

84 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai asianosaisen viimeistään kahden viikon kuluessa tuomion julistamisesta esittämästä pyynnöstä korjata tuomiossa olevan kirjoitus- tai laskuvirheen tai muun selvän virheen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomion tulkintaa koskevien määräysten soveltamista.

2. Kirjaaja ilmoittaa asiasta asianosaisille, jotka voivat esittää kirjallisia huomautuksia presidentin asettamassa määräajassa.

3. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian suljetuin ovin.

4. Korjausmääräyksen alkuperäiskappale liitetään korjatun tuomion alkuperäiskappaleeseen. Korjausmääräyksestä tehdään merkintä korjatun tuomion alkuperäiskappaleeseen.

85 artikla

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt lausumatta tietystä vaatimuksesta tai oikeudenkäyntikuluista, jokainen asianosainen voi saattaa asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi hakemuksella, joka on tehty kuukauden kuluessa tuomion tiedoksi antamisesta.

Hakemus annetaan tiedoksi vastapuolelle, ja presidentti asettaa määräajan, jonka kuluessa vastapuoli voi esittää kirjallisia huomautuksia.

Kun nämä huomautukset on esitetty, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee julkisasiamiestä kuultuaan samanaikaisesti, otetaanko hakemus tutkittavaksi ja hyväksytäänkö hakemus.

86 artikla

Kirjaaja huolehtii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelman julkaisemisesta.

6 luku

OIKEUDENKÄYNTIKULUT

87 artikla (2) (4)

1. Oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään.

2. Asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

Jos hävinneitä asianosaisia on useita, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.

3. Jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi velvoittaa asian voittaneen osapuolen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jotka tuomioistuin katsoo asianosaisen tarpeettomasti tai haitantekona aiheuttaneen toiselle asianosaiselle.

4. Jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

ETA-sopimuksen muut osapuolet kuin jäsenvaltiot ja EFTA:n valvontaviranomainen, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat samoin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä, että muun kuin edellisessä alakohdassa mainitun väliintulijan on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

5. Asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli sitä vaatii peruuttamista koskevissa huomautuksissaan. Kanteensa peruuttavan pyynnöstä vastapuoli velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi.

Jos asianosaiset sopivat oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu tehdään tämän sopimuksen mukaisesti.

Jollei oikeudenkäyntikulujen korvaamista vaadita, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan.

6. Jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

88 artikla

Yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on vastattava omista kustannuksistaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 87 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan soveltamista.

89 artikla

Asianosaisen on korvattava kustannukset, jotka vastapuolelle aiheutuvat täytäntöönpanosta, siinä valtiossa voimassa olevien maksuperusteiden mukaisesti, jossa täytäntöönpano tapahtuu.

90 artikla

Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on maksutonta, jollei seuraavista määräyksistä muuta johdu:

a) jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle on aiheutunut kustannuksia, jotka olisi voitu välttää, se voi velvoittaa kustannukset aiheuttaneen asianosaisen korvaamaan ne;

b) jos asianosaisen pyynnöstä on otettu jäljennöksiä tai tehty käännöksiä, tämä asianosainen vastaa kirjaajan kohtuuttomiksi harkitsemista kustannuksista 24 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen maksuperusteiden mukaan.

91 artikla

Seuraavat oikeudenkäyntikulut katsotaan korvattaviksi, tämän kuitenkaan rajoittamatta edellisen artiklan määräysten soveltamista:

a) todistajille ja asiantuntijoille 74 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;

b) asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut, sekä asiamiehen, avustajan tai asianajajan palkkio.

92 artikla

1. Jos oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta syntyy riita, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee sen asianosaisen pyynnöstä ja kuultuaan toisen asianosaisen huomautukset antamalla määräyksen, josta ei voi valittaa.

2. Asianosaiset voivat täytäntöönpanoa varten pyytää oikeaksi todistetun jäljennöksen määräyksestä.

93 artikla

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassa suorittaa maksut sen maan valuutassa, jossa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on kotipaikka.

Maksun saajan pyynnöstä maksut suoritetaan sen maan valuutassa, jossa korvattavat kulut ovat aiheutuneet tai jossa korvauksen perusteena olevat toimenpiteet on toteutettu.

2. Muut velalliset suorittavat maksunsa kotimaansa valuutassa.

3. Valuutanvaihdossa noudatetaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikan virallista vaihtokurssia maksupäivänä.

7 luku

MAKSUTON OIKEUDENKÄYNTI

94 artikla (4)

1. Asianosainen, joka ei kokonaan tai osaksi kykene suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja, voi milloin tahansa pyytää maksutonta oikeudenkäyntiä.

Hakemukseen on liitettävä selvitys hakijan taloudellisesta tilasta, erityisesti toimivaltaisen viranomaisen antama todistus hakijan varattomuudesta.

2. Jos hakemus tehdään ennen kannetta, jonka hakija aikoo nostaa, hakemuksessa on selostettava lyhyesti kanteen sisältö.

Hakemuksen ei tarvitse olla asianajajan tekemä.

Otettuaan huomioon vastapuolen kirjalliset huomautukset presidentti päättää, myönnetäänkö maksuton oikeudenkäynti tai myönnetäänkö se osittaisena vai hylätäänkö hakemus. Presidentti tutkii, ettei kanne ole selvästi perusteeton. Presidentti voi siirtää kysymyksen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Asia ratkaistaan määräyksellä, jota ei perustella ja josta ei voi valittaa.

95 artikla (4)

1. Määräyksessä, jolla asianosaiselle myönnetään maksuton oikeudenkäynti, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää, että tätä asianosaista avustamaan nimetään asianajaja.

2. Jos asianosainen ei itse ehdota asianajajaa tai jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei tämän valintaan voida suostua, kirjaaja toimittaa kappaleen maksutonta oikeudenkäyntiä koskevasta määräyksestä ja jäljennöksen sitä koskevasta hakemuksesta sen valtion, jota asia koskee, toimivaltaiselle viranomaiselle, joka mainitaan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä täydentävien sääntöjen liitteessä II.

3. Ottaen huomioon tämän viranomaisen ehdotukset yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimeää omasta aloitteestaan kyseistä asianosaista avustavan asianajajan.

4. Määräyksessä, jolla asianosaiselle myönnetään maksuton oikeudenkäynti, voidaan vahvistaa asianosaista avustavalle asianajajalle maksettavan korvauksen suuruus tai se enimmäismäärä, jota asianajajalle korvattavat kulut ja hänelle maksettava palkkio eivät periaatteessa saa ylittää.

96 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tai hakemuksesta peruuttaa myöntämänsä maksuttoman oikeudenkäynnin, jos myöntämisen perusteena olleissa olosuhteissa on tapahtunut muutoksia asian käsittelyn aikana.

97 artikla (4)

1. Jos maksuton oikeudenkäynti myönnetään, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassasta maksetaan ennakkona menoihin tarvittavat varat.

2. Asianajajan kuluja ja palkkiota koskevan ratkaisun tekee presidentti, joka voi siirtää kysymyksen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi; hän voi hakemuksesta määrätä, että asianajajalle maksetaan ennakkoa.

3. Oikeudenkäyntikuluja koskevassa ratkaisussa voidaan määrätä maksuttoman oikeudenkäynnin perusteella suoritetun rahamäärän maksamisesta kokonaan tai osittain takaisin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassaan.

Kirjaaja huolehtii näiden rahamäärien perimisestä siltä asianosaiselta, joka on velvoitettu ne maksamaan.

8 luku

ASIAN POISTAMINEN

98 artikla (2) (6)

Jos asianosaiset tekevät asiassa sovinnon ennen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun antamista ja ilmoittavat tälle tuomioistuimelle luopuvansa kaikista vaatimuksistaan, presidentti määrää asian poistettavaksi rekisteristä ja tekee oikeudenkäyntikuluja koskevan ratkaisun 87 artiklan 5 kohdan mukaisesti ottaen tarvittaessa huomioon asianosaisten tätä koskevat ehdotukset.

Tätä määräystä ei sovelleta EY:n perustamissopimuksen 230 ja 232 artiklassa, EHTY:n perustamissopimuksen 33 ja 35 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 146 ja 148 artiklassa tarkoitettuihin kanteisiin.

99 artikla

Jos kantaja ilmoittaa kirjallisesti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle peruuttavansa kanteensa, presidentti määrää asian poistettavaksi rekisteristä ja tekee oikeudenkäyntikuluja koskevan ratkaisun 87 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

9 luku

TIEDOKSIANTO

100 artikla (6)

1. Kirjaaja huolehtii siitä, että tässä työjärjestyksessä määrätyt tiedoksiannot toimitetaan vastaanottajan prosessiosoitteeseen joko lähettämällä tiedoksiannettavasta asiakirjasta jäljennös kirjattuna kirjeenä vastaanottotodistusta vastaan tai luovuttamalla jäljennös henkilökohtaisesti kuittia vastaan.

Kirjaaja huolehtii jäljennösten ottamisesta tiedoksiannettavasta asiakirjasta ja todistaa ne oikeiksi, jolleivät asianosaiset itse toimita jäljennöksiä 43 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Jos vastaanottaja on 44 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti antanut suostumuksensa siihen, että tiedoksiannot toimitetaan hänelle telekopiolaitteen tai muun teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä, oikeudenkäyntiasiakirjat, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioita ja määräyksiä lukuun ottamatta, voidaan antaa hänelle tiedoksi lähettämällä asiakirjasta hänelle jäljennös tällaista välinettä käyttäen.

Jos tiedoksi antaminen ei teknisistä syistä tai asiakirjan luonteen tai pituuden vuoksi voi tapahtua tällä tavoin, asiakirja annetaan tiedoksi toimittamalla se vastaanottajan osoitteeseen 1 kohdassa määrätyn mukaisesti siinä tapauksessa, että hän ei ole ilmoittanut prosessiosoitetta. Vastaanottajalle ilmoitetaan tästä telekopiolaitteen tai muun teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä. Kirjatun kirjeen katsotaan tällöin saapuneen vastaanottajalle kymmenentenä päivänä siitä, kun se on jätetty postin haltuun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kotipaikassa, ellei saantitodistuksella osoiteta, että se on vastaanotettu muuna ajankohtana, tai ellei vastaanottaja kolmen viikon kuluessa telekopiolaitteen tai muun teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä saamastaan ilmoituksesta ilmoita kirjaajalle, että tiedoksianto ei ole saapunut hänelle.

10 luku

MÄÄRÄAJAT

101 artikla (2)

1. EY:n, EHTY:n ja Euratomin perustamissopimuksissa sekä yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöissä ja tässä työjärjestyksessä määrätyt prosessuaaliset määräajat lasketaan seuraavasti:

a) jos päivinä, viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika on laskettava ajankohdasta, jona tietty tapahtuma sattuu tai tietty toimenpide toteutetaan, määräaikaan sisältyväksi ei lasketa sitä päivää, jona tämä tapahtuma sattuu tai toimenpide toteutetaan;

b) viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan viimeisenä viikkona, kuukautena tai vuotena nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa päivää, jona se tapahtuma sattui tai se toimenpide toteutettiin, josta määräaika on laskettava. Jos kuukausina tai vuosina ilmaistun määräajan näin laskettavaa päättymispäivää ei ole määräajan viimeisenä kuukautena, määräaika päättyy tämän kuukauden viimeisenä päivänä;

c) kuukausina ja päivinä ilmaistu määräaika lasketaan siten, että ensin lasketaan täydet kuukaudet ja sen jälkeen päivät;

d) määräaikoihin sisältyvät viralliset vapaapäivät, sunnuntait ja lauantait;

e) määräaikojen kuluminen ei keskeydy yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lomakausina.

2. Jos määräajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai virallinen vapaapäivä, katsotaan määräajan jatkuvan tätä seuraavan ensimmäisen työpäivän päättymiseen saakka.

Yhteisöjen tuomioistuimen virallisista vapaapäivistä laatimaa luetteloa, joka julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, sovelletaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

102 artikla (4) (6)

1. Jos määräaika, jota sovelletaan toimielinten antamia säädöksiä vastaan nostettaviin kanteisiin, alkaa kulua säädöksen julkaisemisesta, määräajan lasketaan alkavan kulua 101 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti säädöksen julkaisemista Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä seuraavan neljännentoista päivän päätyttyä.

2. Prosessuaalisia määräaikoja pidennetään pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä.

103 artikla

1. Tämän työjärjestyksen mukaisesti vahvistettuja määräaikoja voi pidentää se viranomainen, joka on asettanut määräajan.

2. Presidentti voi valtuuttaa kirjaajan asettamaan tai pidentämään sellaisia määräaikoja, joiden asettamiseen tai pidentämiseen presidentti on tämän työjärjestyksen mukaan toimivaltainen.

III OSASTO

ERITYISET PROSESSIT

1 luku

TÄYTÄNTÖÖNPANON LYKKÄÄMINEN JA MUUT VÄLITOIMET

104 artikla (2) (6)

1. Hakemus toimielimen antaman säädöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi EY:n perustamissopimuksen 242 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 39 artiklan toisen kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 157 artiklan mukaisesti otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostanut kanteen tätä säädöstä vastaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

EY:n perustamissopimuksen 243 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 39 artiklan kolmannen kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 158 artiklan mukaisia muita välitoimia koskeva hakemus otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos sen on tehnyt yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian asianosainen ja jos se liittyy tähän asiaan.

2. Edellisessä kohdassa tarkoitetuissa hakemuksissa on ilmoitettava oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua.

3. Hakemus tehdään erillisellä asiakirjalla noudattaen 43 ja 44 artiklan määräyksiä.

105 artikla

1. Hakemus annetaan tiedoksi vastapuolelle, joka voi presidentin asettamassa lyhyessä määräajassa esittää suullisia tai kirjallisia huomautuksia.

2. Presidentti harkitsee, onko tarpeen määrätä asian selvittämistoimista.

Presidentti voi hyväksyä hakemuksen jo ennen kuin vastapuoli on esittänyt huomautuksensa. Tätä päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan peruuttaa, myös yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen omasta aloitteesta.

106 artikla

Presidentti ratkaisee hakemuksen itse tai siirtää sen jaostolle, joka käsittelee pääasian, tai täysistunnolle, jos se ratkaisee pääasian.

Jos presidentti on poissa tai estynyt, hänen tehtäviään hoitaa asiaa käsittelevän tuomarikokoonpanon puheenjohtaja tai 6 artiklassa tarkoitettu vanhin tuomari.

Jos hakemus siirretään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jonkin kokoonpanon käsiteltäväksi, se lykkää kaikkien muiden asioiden käsittelyä ja antaa ratkaisunsa. Tällöin sovelletaan edellisen artiklan määräyksiä.

107 artikla

1. Hakemus ratkaistaan määräyksellä, joka perustellaan. Tämä määräys annetaan heti tiedoksi asianosaisille.

2. Määräyksen täytäntöönpanon edellytyksenä voidaan vaatia, että hakija asettaa vakuuden, jonka suuruus ja jota koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan olosuhteet huomioon ottaen.

3. Määräyksessä voidaan vahvistaa päivä, jolloin välitoimen voimassaolo päättyy. Muussa tapauksessa välitoimen voimassaolo päättyy, kun asiassa annetaan lopullinen tuomio.

4. Määräys on väliaikainen, eikä se millään tavoin vaikuta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pääasiassa antamaan ratkaisuun.

108 artikla

Asianosaisen hakemuksesta määräystä voidaan milloin tahansa muuttaa tai se voidaan olosuhteiden muuttumisen vuoksi peruuttaa.

109 artikla

Välitoimea koskevan hakemuksen hylkääminen ei estä sen tehnyttä asianosaista tekemästä uutta hakemusta, joka perustuu uusiin tosiseikkoihin.

110 artikla (2) (6)

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai muun toimielimen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevaan hakemukseen, joka on tehty EY:n perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklan, EHTY:n perustamissopimuksen 44 ja 92 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 159 ja 164 artiklan mukaisesti.

Määräyksessä, jolla hakemus hyväksytään, vahvistetaan tarvittaessa päivä, jona välitoimen voimassaolo päättyy.

2 luku

OIKEUDENKÄYNTIMENETTELYYN LIITTYVISTÄ SEIKOISTA

111 artikla (4)

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen ratkaisemaan kannetta tai jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne on selvästi täysin perusteeton, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi jatkamatta asian käsittelyä ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

112 artikla (2)

Asian palauttamisesta yhteisöjen tuomioistuimelle EY:n perussäännön 47 artiklan toisen kohdan, EHTY:n perussäännön 47 artiklan toisen kohdan ja Euratomin perussäännön 48 artiklan toisen kohdan mukaisesti päätetään, jos toimivallan puuttuminen on ilmeistä, perustellulla määräyksellä ilman käsittelyn jatkamista.

113 artikla (4)

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, tai se voi todeta asianosaisia kuultuaan, että kanteesta on tullut perusteeton ja lausunnon antaminen asiassa raukeaa; päätös tehdään 114 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti.

114 artikla

1. Jos asianosainen haluaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisevan tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai toimivallan puuttumista koskevan väitteen tai muun oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvän seikan käsittelemättä itse pääasiaa, asianosaisen on tehtävä siitä hakemus erillisellä asiakirjalla.

Hakemuksessa on ilmoitettava ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joihin vedotaan, sekä vaatimukset, ja siihen on liitettävä niitä tukevat asiakirjat.

2. Heti kun hakemus on jätetty, presidentti asettaa määräajan, jonka kuluessa vastapuoli voi esittää kirjallisesti perusteensa ja vaatimuksensa.

3. Jollei yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätä toisin, hakemuksen jatkokäsittely on suullinen.

4. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee hakemuksen julkisasiamiestä kuultuaan tai lykkää sen ratkaistavaksi lopullisen tuomion yhteydessä. Se siirtää asian yhteisöjen tuomioistuimelle, jos asia kuuluu viimeksi mainitun toimivaltaan.

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää hakemuksen tai lykkää sen ratkaistavaksi pääasian yhteydessä, presidentti vahvistaa uudet määräajat asian käsittelyn jatkamiseksi.

3 luku

VÄLIINTULO

115 artikla (2) (6)

1. Väliintulohakemus on tehtävä joko kuuden viikon kuluessa 24 artiklan 6 kohdassa tarkoitetusta tiedonannon julkaisemisesta tai ennen kuin 53 artiklassa tarkoitettu päätös suullisen käsittelyn aloittamisesta tehdään, jollei 116 artiklan 6 kohdasta muuta johdu.

2. Väliintulohakemuksessa on mainittava:

a) asia;

b) asianosaiset;

c) väliintulijan nimi ja kotipaikka;

d) väliintulijan prosessiosoite sillä paikkakunnalla, missä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on kotipaikka;

e) ne vaatimukset, joita väliintulolla halutaan tukea;

f) selvitys väliintulon perusteista, jos väliintulohakemus esitetään EY:n perussäännön 37 artiklan toisen tai kolmannen kohdan, EHTY:n perussäännön 34 artiklan tai Euratomin perussäännön 38 artiklan toisen kohdan perusteella.

Tämän työjärjestyksen 43 ja 44 artiklaa noudatetaan soveltuvin osin.

3. Väliintulijan edustajaan sovelletaan EY:n perussäännön 17 artiklan, EHTY:n perussäännön 20 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan sekä Euratomin perussäännön 17 artiklan määräyksiä.

116 artikla (6)

1. Väliintulohakemus annetaan tiedoksi asianosaisille.

Annettuaan asianosaisille mahdollisuuden esittää kirjalliset tai suulliset huomautuksensa presidentti ratkaisee väliintulohakemuksen.

Presidentti ratkaisee väliintulohakemuksen määräyksellä tai siirtää sen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Määräys on perusteltava, jos hakemus hylätään.

2. Jos 115 artiklan 1 kohdassa määrätyssä kuuden viikon määräajassa tehty väliintulohakemus hyväksytään, väliintulijalle toimitetaan jäljennös kaikista asianosaisille tiedoksi annetuista asiakirjoista. Presidentti voi kuitenkin asianosaisen pyynnöstä jättää toimittamatta väliintulijalle asiakirjoja, jotka ovat salaisia tai luottamuksellisia.

3. Väliintulijan on hyväksyttävä asia sellaisena kuin se on väliintulohetkellä.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa presidentti asettaa määräajan, jonka kuluessa väliintulija voi antaa väliintulokirjelmän.

Väliintulokirjelmässä on mainittava:

a) väliintulijan vaatimukset, joilla tuetaan tai vastustetaan osaksi tai kokonaan jonkin asianosaisen vaatimuksia;

b) oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin väliintulija vetoaa;

c) esitettävä näyttö.

5. Kun väliintulokirjelmä on jätetty, presidentti asettaa tarvittaessa määräajan, jonka kuluessa asianosaiset voivat vastata kirjelmään.

6. Jos väliintulohakemus tehdään 115 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuuden viikon määräajan päätyttyä, väliintulija saa hänelle toimitetun suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen perusteella esittää huomautuksensa suullisessa käsittelyssä.

4 luku

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIOT KUMOAMISEN JA PALAUTTAMISEN JÄLKEEN

117 artikla

Jos yhteisöjen tuomioistuin kumoaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion tai määräyksen ja palauttaa asian viimeksi mainitulle, asia tulee uudelleen vireille yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa palauttamista koskevalla tuomiolla.

118 artikla (5)

1. Jos yhteisöjen tuomioistuin kumoaa jaoston antaman tuomion tai määräyksen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti voi siirtää asian toisen sellaisen jaoston käsiteltäväksi, jossa on sama lukumäärä tuomareita.

2. Jos yhteisöjen tuomioistuin kumoaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnon antaman tuomion tai määräyksen, asia käsitellään täysistunnossa.

2 a. Jos yhteisöjen tuomioistuin kumoaa yhden tuomarin kokoonpanossa annetun tuomion tai määräyksen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti antaa asian sellaisen kolmen tuomarin jaoston käsiteltäväksi, johon tämä tuomari ei kuulu.

3. Edellä 1, 2 ja 2 a kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan 13 artiklan 2 kohtaa, 14 artiklan 1 kohtaa ja 51 artiklaa.

119 artikla

1. Jos kirjallinen käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on päättynyt, kun palauttamista koskeva tuomio annetaan, asia käsitellään seuraavia yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen:

a) Kantaja voi esittää kirjallisia huomautuksia sisältävän kirjelmän kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yhteisöjen tuomioistuimen tuomio on annettu tiedoksi kantajalle.

b) Vastaaja voi esittää kirjallisia huomautuksia sisältävän kirjelmän yhden kuukauden kuluessa siitä, kun edellä mainittu kirjelmä on annettu tiedoksi vastaajalle. Määräaika tämän kirjelmän jättämiseksi on joka tapauksessa vähintään kaksi kuukautta siitä, kun yhteisöjen tuomioistuimen tuomio on annettu vastaajalle tiedoksi.

c) Väliintulija voi esittää kirjallisia huomautuksia sisältävän kirjelmän yhden kuukauden kuluessa siitä, kun kantajan ja vastaajan huomautukset on samanaikaisesti annettu tiedoksi väliintulijalle. Määräaika tämän kirjelmän jättämiseksi on joka tapauksessa vähintään kaksi kuukautta siitä, kun yhteisöjen tuomioistuimen tuomio on annettu väliintulijalle tiedoksi.

2. Jos kirjallinen käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ei ole päättynyt, kun yhteisöjen tuomioistuin palauttaa asian, asian käsittelyä jatketaan siitä, mihin oli päästy, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättämillä prosessinjohtotoimilla.

3. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi sallia täydentävien, kirjallisia huomautuksia sisältävien kirjelmien esittämisen, jos se on olosuhteiden vuoksi perusteltua.

120 artikla

Asia käsitellään tämän työjärjestyksen II osaston määräysten mukaisesti.

121 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet yhtäältä asian käsittelystä yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja toisaalta palauttamista koskevan asian käsittelystä yhteisöjen tuomioistuimessa.

5 luku

YKSIPUOLINEN TUOMIO JA TAKAISINSAANTI

122 artikla (4)

1. Jos oikeassa järjestyksessä haastettu vastaaja ei anna vastinetta kanteeseen määrättyjen menettelytapojen mukaisesti tai määrätyssä ajassa, kantaja voi vaatia yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta yksipuolista tuomiota.

Tämä hakemus annetaan tiedoksi vastaajalle. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi pyynnöstä päättää aloittaa suullisen käsittelyn.

2. Ennen yksipuolisen tuomion antamista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset ja tarkastaa, onko muotovaatimukset täytetty asianmukaisesti ja ovatko kantajan vaatimukset ilmeisesti perusteltuja. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä asian selvittämistoimista.

3. Yksipuolinen tuomio on täytäntöönpanokelpoinen. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin lykätä täytäntöönpanoa siihen asti, kunnes se on ratkaissut jäljempänä 4 kohdan mukaisesti tehdyn takaisinsaantihakemuksen, tai se voi määrätä täytäntöönpanon edellytykseksi, että kantaja asettaa vakuuden, jonka suuruus ja jota koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan olosuhteet huomioon ottaen. Vakuus palautetaan, jos takaisinsaantihakemusta ei tehdä tai se hylätään.

4. Yksipuolista tuomiota vastaan voidaan hakea takaisinsaantia.Takaisinsaantia on haettava kuukauden kuluessa tuomion tiedoksi antamisesta; hakemus on tehtävä 43 ja 44 artiklassa määrättyjä muotovaatimuksia noudattaen.

5. Kun takaisinsaantihakemus on annettu tiedoksi, presidentti asettaa määräajan, jonka kuluessa vastapuoli voi esittää kirjalliset huomautuksensa.

Asian käsittelyä jatketaan tämän työjärjestyksen II osaston määräysten mukaisesti.

6. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian tuomiolla, josta ei voi valittaa. Takaisinsaantia koskevan tuomion alkuperäiskappale liitetään yksipuolisen tuomion alkuperäiskappaleeseen. Viimeksi mainitun tuomion alkuperäiskappaleeseen tehdään merkintä takaisinsaantia koskevasta tuomiosta.

6 luku

ERITYISET MUUTOKSENHAKUKEINOT

1 jakso – Kolmannen osapuolen kantelu

123 artikla

1. Kanteluun, jossa kolmas osapuoli vaatii asian käsittelemistä uudelleen, sovelletaan tämän työjärjestyksen 43 ja 44 artiklan määräyksiä; kantelussa on lisäksi mainittava:

a) tuomio, jota kantelu koskee;

b) miten kantelun kohteena oleva tuomio loukkaa kolmannen osapuolen oikeuksia;

c) syyt, joiden vuoksi kolmas osapuoli ei ole voinut osallistua pääasian käsittelyyn yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Kantelu on osoitettava kaikkia pääasian asianosaisia vastaan.

Jos tuomio on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, kantelu on tehtävä kahden kuukauden kuluessa tuomion julkaisemisesta.

2. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kantelun tehneen kolmannen osapuolen vaatimuksesta määrätä kyseisen tuomion täytäntöönpanon lykättäväksi. Tällöin sovelletaan tämän työjärjestyksen III osaston 1 luvun määräyksiä.

3. Tuomiota, jota kolmannen osapuolen kantelu koskee, muutetaan siltä osin kuin tämän vaatimukset hyväksytään.

Kolmannen osapuolen kantelun johdosta annetun tuomion alkuperäiskappale liitetään kantelun kohteena olevan tuomion alkuperäiskappaleeseen. Viimeksi mainitun tuomion alkuperäiskappaleeseen tehdään merkintä kolmannen osapuolen vaatimuksen johdosta annetusta tuomiosta.

4. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta, jonka uudelleen käsittelyä kolmas osapuoli vaatii, on myös valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan asianosaisia lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion.

124 artikla (5)

Kolmannen osapuolen kantelu käsitellään siinä jaostossa, joka on antanut kantelun kohteena olevan tuomion; kantelu käsitellään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa, jos se on antanut tuomion. Jos tuomio on annettu yhden tuomarin kokoonpanossa, tämä tuomari käsittelee kolmannen osapuolen kantelun.

2 jakso – Tuomion purkaminen

125 artikla (2)

Purkamishakemus tuomion ottamiseksi uudelleen käsiteltäväksi on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on saanut tiedon hakemuksen perusteena olevan tosiseikan olemassaolosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta EY:n perussäännön 41 artiklan kolmannessa kohdassa, EHTY:n perussäännön 38 artiklan kolmannessa kohdassa ja Euratomin perussäännön 42 artiklan kolmannessa kohdassa määrätyn kymmenen vuoden määräajan soveltamista.

126 artikla

1. Purkamishakemukseen sovelletaan tämän työjärjestyksen 43 ja 44 artiklan määräyksiä; hakemuksessa on lisäksi mainittava:

a) tuomio, jota hakemus koskee;

b) miltä osin tuomiota vastustetaan;

c) hakemuksen perusteena olevat tosiseikat;

d) mitä näyttöä esitetään niistä tosiseikoista, joiden vuoksi tuomion purkaminen on perusteltua, ja siitä, että edellisessä artiklassa asetettua määräaikaa on noudatettu.

2. Purkamishakemus on osoitettava kaikkia uudelleen käsiteltäväksi vaadittavan tuomion asianosaisia vastaan.

127 artikla (5)

1. Purkamishakemus käsitellään siinä jaostossa, joka on antanut hakemuksen kohteena olevan tuomion; hakemus käsitellään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa, jos se on antanut tuomion. Jos tuomio on annettu yhden tuomarin kokoonpanossa, tämä tuomari käsittelee purkamishakemuksen.

2. Ottamatta kantaa pääasiaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee kuultuaan julkisasiamiestä ja otettuaan huomioon asianosaisten kirjalliset huomautukset, otetaanko hakemus tutkittavaksi.

3. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää ottaa hakemuksen tutkittavaksi, se tutkii pääasian ja ratkaisee asian tuomiolla tämän työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

4. Purkamishakemuksen johdosta annetun tuomion alkuperäiskappale liitetään hakemuksen kohteena olevan tuomion alkuperäiskappaleeseen. Viimeksi mainitun tuomion alkuperäiskappaleeseen tehdään merkintä purkamishakemuksen johdosta annetusta tuomiosta.

128 artikla

Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta, jonka purkamista vaaditaan, on myös valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan asianosaisia lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion.

3 jakso – Tuomioiden tulkinta

129 artikla (5)

1. Tuomion tulkintaa koskeva hakemus tehdään 34 ja 44 artiklan määräysten mukaisesti. Hakemuksessa on lisäksi mainittava:

a) tuomio, jota hakemus koskee;

b) ne tuomion kohdat, joiden tulkintaa pyydetään.

Hakemus on osoitettava kaikkia kyseisen tuomion asianosaisia vastaan.

2. Tuomion tulkitsemista koskeva hakemus käsitellään siinä jaostossa, joka on antanut hakemuksen kohteena olevan tuomion; hakemus käsitellään yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa, jos se on antanut tuomion. Jos tuomio on annettu yhden tuomarin kokoonpanossa, tämä tuomari käsittelee tuomion tulkintaa koskevan hakemuksen.

3. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian tuomiolla annettuaan asianosaisille mahdollisuuden esittää huomautuksensa ja kuultuaan julkisasiamiestä.

Tulkintaa koskevan tuomion alkuperäiskappale liitetään tulkittavan tuomion alkuperäiskappaleeseen. Viimeksi mainitun tuomion alkuperäiskappaleeseen tehdään merkintä tulkintaa koskevasta tuomiosta.

4. Jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomiosta, jonka tulkitsemista pyydetään, on myös valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuultuaan asianosaisia lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion.

IV OSASTO (3)

HENKISTÄ OMAISUUTTA KOSKEVIIN OIKEUKSIIN LIITTYVÄT RIIDAT

130 artikla

1. Jollei tämän osaston erityismääräyksistä muuta johdu, sovelletaan tämän työjärjestyksen määräyksiä sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit, piirustukset ja mallit) ja yhteisön kasvilajikeviraston (jäljempänä 'virasto') päätöksistä tehtyihin valituksiin, jotka koskevat henkisen omaisuuden sääntelyyn liittyvien sääntöjen soveltamista.

2. Tämän osaston määräyksiä ei sovelleta viraston päätöksistä tehtyihin sellaisiin valituksiin, joita ei ole edeltänyt käsittely valituslautakunnassa.

131 artikla

1. Valitus on laadittava jollakin 35 artiklan 1 kohdassa mainituista kielistä, jonka valittaja on valinnut.

2. Kieli, jolla valitus on laadittu, on asian oikeudenkäyntikieli, jos valittaja on ollut ainoa asianosainen, kun asiaa on käsitelty valituslautakunnassa, tai jos kukaan tämän käsittelyn muista asianosaisista ei sitä vastusta kirjaajan tätä tarkoitusta varten valituksen tekemisen jälkeen asettamassa määräajassa.

Jos asian valituslautakuntakäsittelyn asianosaiset ilmoittavat tässä määräajassa kirjaajalle olevansa yksimielisiä jonkin 35 artiklan 1 kohdassa mainitun kielen valitsemisesta oikeudenkäyntikieleksi, tämä kieli on oikeudenkäyntikieli yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Jos valittajan suorittamasta oikeudenkäyntikielen valinnasta esitetään vastalause edellä tarkoitetussa määräajassa ja jos valituslautakuntakäsittelyn asianosaiset eivät pääse asiasta yksimielisyyteen, oikeudenkäyntikielenä on kieli, jolla riidan kohteena oleva rekisteröintihakemus on annettu virastolle. Kuitenkin jos presidentti toteaa jonkin asianosaisen perustellusta pyynnöstä ja muita asianosaisia kuultuaan, että kaikilla valituslautakuntakäsittelyn asianosaisilla ei ole mahdollisuutta seurata asian käsittelyä ja huolehtia puolustuksestaan tätä kieltä käytettäessä ja että tilanne voidaan korjata ainoastaan käyttämällä jotakin muuta 35 artiklan 1 kohdassa mainituista kielistä, hän voi määrätä tämän kielen oikeudenkäyntikieleksi; presidentti voi siirtää tämän kysymyksen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

3. Kirjelmissä ja muissa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle osoitetuissa asiakirjoissa sekä suullisessa käsittelyssä valittaja voi käyttää edellä olevan 1 kohdan mukaisesti valitsemaansa kieltä, ja jokainen muista asianosaisista voi käyttää jotakin valitsemaansa 35 artiklan 1 kohdassa mainittua kieltä.

4. Jos oikeudenkäyntikielenä on 2 kohdan määräysten mukaisesti jokin muu kieli kuin se, jolla valitus on laadittu, kirjaaja huolehtii siitä, että valitus käännetään oikeudenkäyntikielelle.

Jokaisen asianosaisen on kirjaajan tätä varten määräämässä kohtuullisessa ajassa toimitettava käännös oikeudenkäyntikielelle jollakin muulla kuin oikeudenkäyntikielellä 3 kohdan määräysten mukaisesti toimittamistaan kirjelmistä ja asiakirjoista, valitusta lukuun ottamatta. Käännöksen toimittavan asianosaisen on todistettava se oikeaksi, ja käännös on todistusvoimainen 37 artiklan mukaisesti. Jollei käännöstä toimiteta määrätyssä ajassa, kyseinen kirjelmä tai asiakirja poistetaan asiaa koskevista asiakirjoista.

Kirjaajan on huolehdittava siitä, että kaikki suullisessa käsittelyssä lausuttu käännetään oikeudenkäyntikielelle ja asianosaisen pyynnöstä jollekin muulle asianosaisen 3 kohdan mukaisesti käyttämälle kielelle.

132 artikla

1. Valituksessa on mainittava kaikkien valituslautakuntakäsittelyn asianosaisten nimet ja ne osoitteet, jotka asianosaiset ovat antaneet valituslautakuntakäsittelyn aikana toimitettavia tiedoksiantoja varten, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 44 artiklan soveltamista.

Valituslautakunnan päätös, joka on valituksen kohteena, on liitettävä valitukseen. Valituksessa on mainittava päivämäärä, jona tämä päätös annettiin valittajalle tiedoksi.

2. Jos valitus ei ole edellä olevan 1 kohdan mukainen, sovelletaan 44 artiklan 6 kohtaa.

133 artikla

1. Kirjaajan on ilmoitettava virastolle ja kaikille valituslautakuntakäsittelyn asianosaisille valituksen jättämisestä. Hän toimittaa valituksen tiedoksiannon sen jälkeen kun oikeudenkäyntikieli on määritetty 131 artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti.

2. Valitus annetaan tiedoksi virastolle, joka on vastaajana, ja muille valituslautakuntakäsittelyn asianosaisille, valittajaa lukuun ottamatta. Tiedoksianto toimitetaan oikeudenkäyntikielellä.

Valitus annetaan tiedoksi valituslautakuntakäsittelyn asianosaisille kirjattuna kirjeenä vastaanottotodistusta vastaan osoitteeseen, jonka asianosainen on antanut valituslautakuntakäsittelyn aikana toimitettavia tiedoksiantoja varten.

3. Valituksen tiedoksiannon jälkeen virasto toimittaa valituslautakuntakäsittelyn asiakirjat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle.

134 artikla

1. Valituslautakuntakäsittelyn asianosaiset, valittajaa lukuun ottamatta, voivat osallistua väliintulijoina asian käsittelyyn yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla väliintulijoilla on samat menettelylliset oikeudet kuin varsinaisilla asianosaisilla.

Väliintulijat voivat tukea asianosaisten vaatimuksia ja esittää asianosaisten vaatimuksiin ja perusteisiin nähden itsenäisiä vaatimuksia ja perusteita.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu väliintulija voi 135 artiklan 1 kohdan mukaisesti jättämässään vastineessa esittää vaatimuksia valituslautakunnan päätöksen mitättömäksi julistamiseksi tai muuttamiseksi sellaisen kohdan osalta, jota valituksessa ei ole esitetty, sekä esittää perusteita, joita valituksessa ei ole esitetty.

Tällaiset väliintulijan vastineessa esitetyt vaatimukset ja perusteet raukeavat, jos valituksen tehnyt peruuttaa valituksensa.

4. Poiketen siitä, mitä 122 artiklassa määrätään, yksipuolista tuomiota koskevia määräyksiä ei sovelleta, jos 1 kohdassa tarkoitettu väliintulija on antanut vastineen valitukseen määrättyjen menettelytapojen mukaisesti ja määrätyssä ajassa.

135 artikla

1. Virasto ja edellä 134 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut väliintulijat voivat esittää vastineen valitukseen kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiannosta.

Vastineisiin sovelletaan 46 artiklan määräyksiä.

2. Valitusta ja vastinetta voidaan täydentää asianosaisten, mukaan lukien 134 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut väliintulijat, vastauskirjelmillä, jos presidentti saatuaan perustellun pyynnön, joka on esitetty kahden viikon kuluessa vastineiden tai vastauskirjelmien tiedoksiannosta, pitää sitä tarpeellisena ja antaa siihen luvan salliakseen asianosaisten puolustaa näkökantaansa.

Presidentti asettaa määräajan näiden kirjelmien esittämiselle.

3. Muut asianosaiset voivat 134 artiklan 3 kohdassa mainituissa tapauksissa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vastine on annettu heille tiedoksi, esittää kirjelmän, jossa ainoastaan vastataan väliintulijan ensimmäisen kerran vastineessa esittämiin vaatimuksiin ja perusteisiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta edellä olevien määräysten soveltamista. Presidentti voi pidentää tätä määräaikaa asianosaisen perustellusta pyynnöstä.

4. Asianosaisten kirjelmät eivät voi muuttaa riidan kohdetta siitä, mikä se on ollut valituslautakunnassa.

136 artikla

1. Jos valituslautakunnan päätöksestä tehty valitus hyväksytään, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi päättää, että virasto vastaa vain omista oikeudenkäyntikuluistaan.

2. Asianosaisille valituslautakuntakäsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset sekä 131 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa määrätystä kirjelmien ja asiakirjojen kääntämisestä aiheutuneet kustannukset katsotaan korvattaviksi oikeudenkäyntikuluiksi.

Jos toimitetut käännökset ovat epätarkkoja, sovelletaan 87 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

136 a artikla (6)

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi antaa käytännön ohjeita muun muassa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidettävien istuntojen valmistelusta ja kulusta sekä kirjelmien tai kirjallisten huomautusten esittämisestä.

137 artikla (3)

Tämä työjärjestys, joka on todistusvoimainen 35 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla kielillä, julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Tämä työjärjestys tulee voimaan sen julkaisemista seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.